

MESAZHI I ATIT TE SHENJTË PAPA FRANCESKU

PËR DITEN E VIII BOTËRORE TË TË VARFËRVE

E diela e XXXIII e Kohës Gjatë Vitit

17 nëntor 2024

Tema: *Urata e skamnorit ngritet te Zoti* (krh. Siracidi 21,5)

Të dashur vëllezër dhe motra!

1. Urata e skamnorit ngritet te Zoti (krh Sir 21,5). Në vitin kushtuar lutjes, në funksion të Jubileut të Zakonshëm 2025, kjo shprehje e urtësisë biblike është më e përshtatshme se kurrë për të na përgatitur për Ditën e VIII Botërore të të Varfërve, e cila do të mbahet më 17 Nëntor. Shpresa e krishterë përfshin gjithashtu sigurinë se lutja jonë arrin praninë e Hyjit; por jo çdo lutje: *lutja e të varfërve!* Le të reflektojmë mbi këtë Fjalë dhe ta "lexojmë" në fytyrat dhe historitë e të varfërve që ndeshim në ditët tona, në mënyrë që lutja të bëhet një mënyrë bashkimi me ta dhe në ndarjen e vuajtjeve të tyre.

2. Libri i Siracidit, të cilit i referohemi, nuk është shumë i njohur dhe meriton të zbulohet për pasurinë e temave që trajton, veçanërisht kur prek marrëdhëniet e njeriut me Zotin dhe botën. Autori i saj, Ben Sira, është një mjeshtër, një shkruar nga Jeruzalemi, me gjasë që shkruan në shekullin II para Krishtit. Ai është një njeri i mençur, i rrënjësuar në traditën e Izraelit, i cili jep mësim në fusha të ndryshme të jetës njerëzore: nga puna në familje, nga jeta në shoqëri te edukimi i të rinjve; i kushton vëmendje çështjeve që lidhen me besimin në Zot dhe respektimin e Ligjit. Ai trajton problemet e vështira të lirisë, të së keqes dhe drejtësisë hyjnore, të cilat janë shumë të rëndësishme edhe për ne sot. Ben Sira, i frymëzuar nga Shpirti Shenjt, synon t'u përcjellë të gjithëve rrugën që duhet ndjekur për një jetë të urtë, të denjë për t'u jetuar përpara Zotit dhe vëllezërve.

3. Një nga temat, të cilës ky autor i shenjtë i kushton më shumë hapësirë është *lutja*. E bën me shumë zjarr, sepse i jep zë përvojës së tij personale. Në fakt, asnjë shkrim mbi lutjen nuk mund të ishte efektiv dhe frytdhënës nëse nuk do të fillonte nga ata që janë në prani të Zotit çdo ditë dhe e dëgjojnë Fjalën e tij. Ben Sira deklaron se ai ka kërkuar urtinë që në rininë e tij: «Kur isha ende i ri, para se të udhëtoja, kërkoja vazhdimisht urtinë me uratë» (Sir 51,18).

4. Në udhëtimin e tij, ai zbulon një nga realitetet themelore të zbulësës, domethënë faktin se të varfërit kanë një vend të privilegjuar në zemrën e Zotit, deri në atë pikë sa, përballë vuajtjeve të tyre, Zoti është "i paduruar". "Urata e të përvujtit i përshkon retë dhe, nuk do të ndalet deri që të arrijë, nuk do të zbresë deri që t'i dalë para të Tejetlartit, atëherë Gjykatësi

i drejtë do të bëjë drejtësi. Zoti nuk do të vonojë dhe i Gjithpushtetshmi nuk do të ketë duresë deri që ta ketë shtypur shpinën e mujsharve.” (Sir 35,21-22). Zoti i di vuajtjet e fëmijëve të tij, sepse është një Atë i vëmendshëm dhe i kujdesshëm ndaj të gjithëve. Si Atë, kujdeset për ata që kanë më shumë nevojë: të varfërit, të marginalizuarit, të vuajturit, të harruarit... Por askush nuk është i përjashtuar nga zemra e Tij, pasi, para Tij, të gjithë jemi të varfër dhe nevojtarë. Të gjithë jemi lypës, sepse pa Zotin nuk do të ishim asgjë. Ne nuk do të kishim as jetë nëse Zoti nuk do të na kishte dhënë. E megjithatë, sa shpesh jetojmë sikur të ishim “zot” të jetës apo sikur duhej ta pushtonim atë! Mentaliteti i kësaj bote të kërkon të bëhesh dikushi, “të bësh emër” përkundër gjithçkaje dhe të gjithëve, duke thyer rregullat shoqërore për të arritur pasuri. Çfarë iluzion i trishtuar! Lumturia nuk mund të fitohet duke shkelur të drejtat dhe dinjitetin e të tjerëve.

Dhuna e shkaktuar nga luftërat tregon qartë se më sa arrogancë i shtyn ata që e konsiderojnë veten të fuqishëm në sytë e njerëzve, ndërsa ata janë të mjerë në sytë e Zotit, sa njerëz të rinj të varfër prodhon kjo politikë e keqe e bazuar në armë, sa viktime të pafajshme! Megjithatë, ne nuk mund të tërhiqemi. Dishepujt e Zotit e dinë se secili prej këtyre "të vegjëlve" mban fytyrën e Birit të Hyjit dhe solidariteti ynë dhe shenja e dashurisë së krishterë duhet të arrijnë secilin. “Çdo i krishterë dhe çdo komunitet janë thirrur të jenë instrumente të Zotit për çlirimin dhe promovimin e të varfërve, në mënyrë që ata të mund të integrohen plotësisht në shoqëri; kjo presupozon që ne të jemi të urtë dhe të vëmendshëm për të dëgjuar britmën e të varfërve dhe për ta ndihmuar atë” (Nxitja Apostolike *Evangelii gaudium*, 187).

5. Në këtë vit kushtuar Lutjes, urata e të varfërve duhet ta bëjmë tonën dhe të lutemi bashkë me ta. Është një sfidë që duhet ta pranojmë dhe një veprim baritor që duhet të ushqehet. Në fakt, «diskriminimi më i keq nga i cili vuajnë të varfërit është mungesa e vëmendjes shpirtërore. Shumica dërrmuese e të varfërve kanë një hapje të veçantë ndaj besimit; ata kanë nevojë për Zotin dhe ne nuk mund të mos u ofrojmë miqësinë e tij, bekimin e tij, Fjalën e tij, kremtimin e Sakramenteve dhe propozimin e një udhëtimi rritjeje dhe pjekjeje në besim. Zgjedhja e pëlqyer për të varfërit duhet të përkthehet kryesisht në vëmendje të privilegjuar dhe prioritare fetare” (ibid., 200).

E gjithë kjo kërkon një zemër të përvujtë, e cila ka guximin të bëhet lypëse. Një zemër e gatshme për ta njohur veten si të varfër dhe nevojtar. Në fakt, ekziston një lidhje midis varfërisë, përvujtërisë dhe besimit. I varfëri me të vërtetë është i përvujtë, siç thoshte Ipeshkëvi i shenjtë Agustini: «Të varfërit nuk kanë me çfarë të krenohen, të pasurit kanë krenari për të luftuar. Më dëgjoni, pra: jini vërtetë të varfër, jini të virtytshëm, jini të përvujtë” (Diskut., 14, 4). Personi i përvujtë nuk ka asgjë për t'u mburrur dhe nuk pret asgjë, ai e di se nuk mund të mbështetet në vetvete, por ai beson me vendosmëri se mund t'i drejtohet dashurisë së mëshirshme të Zotit, para të cilit qëndron si djali plangprishës që kthehet në shtëpi i penduar për të marrë dashurinë e Atit, i cili e përqafoji (krh Lk 15:11-24). I varfëri, duke mos pasur asgjë për t'u mbështetur, merr forcë nga Perëndia dhe e vendos gjithë

besimin e tij tek Ai. Në fakt, përvujtëria lind besimin se Hyji nuk do të na braktisë kurrë dhe nuk do të na lërë pa përgjigje.

6. Të varfërve që jetojnë në qytetet tona dhe janë pjesë e komuniteteve tona u them: *mos e humbni këtë siguri! Zoti është i vëmendshëm ndaj secilit prej jush dhe është afër jush.* Ai nuk ju harron dhe nuk e bën kurrë. Të gjithë ne përfjethim një lutje që duket se mbetet pa përgjigje. Ndonjëherë ne kërkojmë të çlirohemi nga një mjerim që na bën të vuajmë dhe na poshtëron dhe Zoti duket se nuk e dëgjon lutjen tonë. Por heshtja e Zotit nuk është një shpërqendrim nga vuajtjet tona; përkundrazi, ruan një fjalë që kërkon të mirëpritet me besim, duke na braktisur në Të dhe në vullnetin e Tij. Është Siracidi ai që e dëshmon përsëri këtë: "Gjykimi i Zotit do të jetë në favor të të varfërve" (krh 21.5). Nga varfëria, pra, mund të rrjedhë kënga e shpresës më të vërtetë. Të kujtojmë se "kur jeta e brendshme mbyllet në interesat e dikujt, nuk ka më vend për të tjerët, nuk hyjnë më të varfërit, nuk dëgjohej më zëri i Zotit, nuk shijohet më gëzimi i ëmbël i dashurisë së tij, entuziazmi për të bërë mirë. [...] Kjo nuk është jeta në Shpirt që rrjedh nga zemra e Krishtit të ringjallur" (Nxitja Apost. *Evangelii gaudium*, 2).

7. Dita Botërore e të Varfërve është bërë tashmë një ngjarje për çdo komunitet kishtar. Është një mundësi baritore për të mos u nënvlerësuar, sepse sfidon çdo besimtar të dëgjojë lutjet e të varfërve, duke u ndërgjegjësuar për praninë dhe nevojat e tyre. Është një mundësi e favorshme për të realizuar iniciativa që ndihmojnë konkretisht të varfrit, si dhe për të njohur e mbështetur vullnetarët e shumtë që i përkushtohen me pasion atyre që kanë më shumë nevojë. Ne duhet të falënderojmë Zotin për njerëzit që janë në dispozicion për të dëgjuar dhe mbështetur më të varfërit. Ata janë priftërinj, njerëz të shenjtëruar, laikë dhe laikë, të cilët me dëshminë e tyre i japin zë përgjigjes së Zotit ndaj lutjeve të atyre që i drejtohen Atij. Prandaj, heshtja thyhet sa herë që mirëpritet dhe përqafohet një vëlla në nevojë. Të varfrit kanë ende shumë për të mësuar, sepse në një kulturë që ka vënë në plan të parë pasurinë dhe shpesh sakrifikon dinjitetin e njerëzve në altar të mirave materiale, ata rreshtohen kundër rrymës duke theksuar se ajo që është thelbësore për jetën është diçka krejtësisht tjetër.

Pra, lutja, gjen në bamirësinë që bëhet takim dhe afërsi, vërtetësinë dhe autenticitetin e vet. Nëse lutja nuk përkthehet në veprim konkret, është e kotë; në fakt "besimi pa vepra është i vdekur" (*Jak 2,26*). Megjithatë, bamirësia pa lutje rrezikon të bëhet filantropi që së shpejti mbaron. "Pa lutjen e përditshme të jetuar me besnikëri, veprimet tona bëhen të zbrazëta, humbasin shpirtin e tyre të thellë dhe reduktohen në aktivizëm të thjeshtë" (Benedikti XVI, Katekizmi. 25 prill 2012). Ne duhet ta shmangim këtë tundim dhe të jemi gjithmonë vigjilentë me forcën dhe këmbënguljen që vjen nga Shpirti Shenjt që është dhënësi i jetës.

8. Në këtë kontekst është bukur të kujtojmë dëshminë që na la Nënë Tereza e Kalkutës, një grua që dha jetën për të varfërit. Shenjtorja përsëriste vazhdimisht se lutja ishte vendi nga i cili ajo merrte forcë dhe besim për misionin e saj të shërbimit për më së varfrit. Kur, më 26 tetor 1985, ajo foli në Asamblenë e Përgjithshme të OKB-së, duke u treguar të gjithëve rruzaren që mbante gjithmonë në dorë, ajo tha: "Unë jam thjesht një murgeshë e varfër që

lutet. Duke u lutur, Jezusi e vendos dashurinë e tij në zemrën time dhe unë shkoj t'ua jap atë të gjithë të varfërve që takoj në rrugën time. Lutu edhe ti! Lutuni dhe do të vini re të varfrit përreth jush. Ndoshta në të njëjtën tokë si shtëpia juaj. Ndoshta edhe në shtëpitë tuaja ka nga ata që presin dashurinë tuaj. Lutuni dhe sytë tuaj do të hapen dhe zemra juaj do të mbushet me dashuri."

Dhe si mund të mos kujtojmë këtu, në qytetin e Romës, Shën Benediktin Jozef Labre (1748-1783), trupi i të cilit prehet dhe nderohet në kishën famullitare të *Shën Maria ai Monti*. Një pelegrin nga Franca në Romë, i refuzuar nga shumë manastire, ai i kaloi vitet e fundit të jetës së tij i varfër mes të varfërve, duke kaluar orë e orë në lutje përpara të Shenjtërueshmit Sakrament, duke lutur rruzaren, duke recituar përmbledhjen, duke lexuar Besëlidhjen e Re dhe të *Përngjamët i Krishtit*. Duke mos pasur as edhe një dhomë të vogël për të qëndruar, ai zakonisht flinte në një cep të rrënojave të Koloseut, si një "Endacak i Zotit", duke e bërë ekzistencën e tij një lutje të pandërprerë që ngrihej drejt Tij.

9. Në ecje drejt Vitit të Shenjtë, i bëj thirrje të gjithëve që të bëhen *Shtegtarë të shpresës*, duke vendosur shenja të prekshme për një të ardhme më të mirë. Le të mos harrojmë të ruajmë "detajet e vogla të dashurisë" (Nxitja Apost. *Gaudete et exultate*, 145): ndalim, afrim, të kushtojmë pak vëmendje, një buzëqeshje, një përkëdhelje, një fjalë ngushëllimi... Këto gjeste nuk mund t'i improvizojmë; përkundrazi, ato kërkojnë besnikëri të përditshme, shpesh të fshehura dhe të heshtura, por të forta nga lutja. Në këtë kohë, në të cilën kënga e shpresës duket se i lë vendin zhurmës së armëve, britmës së shumë të plagosurve të pafajshëm dhe heshtjes së viktimave të panumërta të luftërave, ne i drejtojmë lutjen tonë për paqe Zotit. Jemi të varfër në paqe dhe i shtrijmë duart për ta pritur si një dhuratë të çmuar dhe në të njëjtën kohë jemi të përkushtuar ta rregullojmë atë në jetën e përditshme.

10. Ne jemi thirrur në çdo rrethanë të jemi miq të të varfërve, duke ndjekur gjurmët e Jezusit, i cili ishte i pari që u solidarizua me më varfërit. Në këtë rrugëtim na ndihmoftë Nëna e Shenjtë e Zotit Virgjëra Mari, e cila duke u shfaqur në Banneux na la mesazhin për të mos u harruar: "Unë jam Virgjëra e të varfërve". Asaj, të cilën Zoti e shikoi për varfërinë e saj të përvujtë, duke bërë gjëra të mëdha me bindjen e saj, ne ia besojmë lutjen tonë, të bindur se ajo do të ngrihet në qiell dhe do të dëgjohet.

Romë, Shën Gjoni në Lateran, 13 qershor 2024, Përkujtimi i Shën Antonit të Padovës, Pajtori i të varfërve.

Françesku